

klimatisk betingede ændringer og ændringer forårsaget af menneskets indgriben fordelt på emner som: flodernes økologi, geomorfologi, fiskebestand etc. Det er nok de færreste, der vil føle sig underholdt fra start til slut ved læsning af denne bog. Den er imidlertid en vigtig kilde til information om de store floder i V.Europa, og bør derfor anvendes flittigt som opslagsværk f.eks. forud for ekskursioner, i forbindelse med projektarbejder eller ved anden aktivitet, hvor det kan spille en rolle at øse af den erfaring, bogen indeholder, om de fluviale landskaber.

Jesper Bartholdy

K.F. Nordstrom: Estuarine beaches - An introduction to the physical and human factors affecting use and management of beaches in estuaries, lagoons, bays and fjords.

Elsevier, London 1992. XVI, 225 s., ill., 23 cm. GBP 70,-.

Titlen på denne bog bør få enhver geomorfologisk interesseret til at spidse øren. I hvilken sammenhæng er "estuarine kyster" specielle? Hvorfor netop udvælge det estuarine miljø til at foretage endnu en underinddeling af verdens kysttyper? Hvordan klarer forfatteren det traditionelle problem med at få defineret det estuarine miljø. Det er nogle af de spørgsmål, som melder sig som reaktion på titlen. Svaret forsøger Nordstrom at tage op i bogens indledning. Hans udgangspunkt er snarere kysten end estuariet, idet han definerer de kyster, der er medtaget som: "De ikke- eller kun delvist bevoksede intertidale sand-, grus-, eller skalkyster i delvist indelukkede bugt områder, laguner og fjorde samt tilsvarende områder, som står i forbindelse med havet, og hvor den dominerende sedimentomlejningsproces foregår, som et resultat af lokale bølger opstået på baggrund af et begrænset frit stræk på under ca. 50 km." Det er rigtigt, at kyster der er relateret til estuarier, falder inden for denne afgrænsning, men tager man, som det er tilfældet i bogen, udgangspunktet i kysttypen som en navngiven klasse, er det nok et spørgsmål, om alle kyster af denne type med rette kan kaldes estuarine, ligesom det vil være berettiget at spørge, om ikke flere kystområder udenfor kan være umulige at skelne fra dem i gruppen. Der er imidlertid ingen tvivl om, at længden af kyster med ringe frit stræk i store

dele af verden langt overstiger længden af oceankyst. Alene af den grund er det naturligvis relevant at beskæftige sig med disse kysttyper, som bogen giver mange eksempler på. Det er tydeligt, at Nordstrom har stor erfaring og øser af viden fra et stort antal "case studies" omhandlende både naturlig - og manipuleret kystudvikling.

Jesper Bartholdy

R. J. Huggett: Climate, earth processes and earth history.

Springer, Berlin 1991. XIX, 281 s., ill., 24 cm. DEM 128,-.

Emnet for denne bog er "Global Change" dvs de klimarelaterede ændringer i landskabet og dets subsystemer. Bogen sigter ikke mod et snævert publikum af specialister indenfor geo- eller biovidenskaberne men ønsker derimod at give en samlet fremstilling af subsystemerne: atmosfære, hydrosfære, geosfære og biosfære og disses klimarelation. Efter en kort indføring i jordens overordnede klimasystem behandler bogen elementerne luft, is, vand, sediment, landskabsformer, jordbund, dyr og planter i forhold til klimatiske faktorer. Bogen bevæger sig i sine afsluttende kapitler i retning af en syntese, hvor det samlede økosystem gennem generelle modelbetragtninger i sin udvikling betragtes betinget af klimaet og dets cyklicitet. Ved sin interdisciplinære tilgang til emnet vil bogen ved sine systembetragtninger kunne inspirere både geo- og biovidenskab til at bryde de ofte snævre og uhensigtsmæssige faglige skel, hvilke kan virke stærk begrænsende for en klarere forståelse af samspillet mellem Jorden og dens klima. Bogen giver en omfattende oversigt over den relevante litteratur vedrørende emnet og afsluttes med leksikalske opslag, hvorved bogen også gøres mere tilgængelig for ikke-fagfolk.

Bjarne Holm Jakobsen

I.G. Simmons: Earth, air and water - resources and environment in the late 20th century.

Arnold, London 1991. VI, 254 s., ill., 25 cm. GBP 16.95.

Bogen er tænkt som grundbog i ressource- og miljøgeografi ved højere læreanstalter. Emnet er de naturlige ressourcers økologi. Ressourcensystemerne betragtes i sammenhæng ved at behandle systemet fra dets

oprindelse i råstoffer og hele vejen til "af-faldsstoffernes" bortskaffelse. Bogen behandler i tre hovedkapitler først teoretiske aspekter vedrørende ressource-miljøsystemet, herefter en række konkrete systemer omhandlende fornyelige og ikke-fornyelige ressourcer bl.a. energi for til sidst at behandle forskellige økologiske strategier og ideer til globale reformer til løsning af fremtidens miljøproblemer. Ved at behandle ressourcespørgsmålet som en sammenhængende strøm i økosystemerne og ved det bredt sammensatte udvalg af eksempler er bogen en relevant og meget aktuell introduktion til emnet: ressourcer og miljø.

Bjarne Holm Jakobsen

Humus, its structure and role in agriculture and environment. Proceedings of the 10th symposium humus et planta, held in Prague August 1991. J. Kubát (ed.). - (Developments in agricultural and managed-forest ecology: 25).

Elsevier, Amsterdam 1992. IX, 201 s., ill., 25 cm. USD 111,50.

Bogen præsenterer indlæggene ved et "humus"-symposium i Prag 1991. De seneste fremskridt inden for den basale og anvendte humusforskning fremlægges, især problemstillinger i relation til naturligt forekommende humusmolekyleres rolle i miljøet. Bidragene er grupperede i områderne: 1) Humusens fysiske og kemiske egenskaber, 2) dens betydning for jordens karakter og frugtbarhed 3) humustypens betydning for den biologiske transformation af organiske materialer, 4) dens rolle i relation til planters interaktion med jorden, f.eks. næringsstoffoptagelse og 5) humusens betydning for adsorption og omdannelse af xenobiotiske forbindelser. Udover de centrale bidrag fremlagt ved symposiet, giver bogen en oversigt over de resultater, der blev præsenteret i posterform. Bogen giver et godt indblik i den aktuelle viden om humus, klarlægger humusstoffernes uhyre kompleksitet og giver i sin struktur også en god oversigt over den store betydning, som disse ofte stærkt reaktive organiske forbindelser har for miljø og biologisk produktion. Bogen henvender sig til forskere og studenter ved de højere læreanstalter.

Bjarne Holm Jakobsen